

Grunnskoleopplæring i to kommuner

TOLKNINGSUTTALELSE 12.12.2014

Barnet regnes som bosatt hos den av foreldrene som har omsorg for barnet. Hvis barnet bor like mye hos begge foreldrene, regnes barnet som bosatt der han eller hun er folkeregistret.

Elever har ikke en lovfestet rett til å gå på skole i to kommuner. Vi mener at det heller ikke er forsvarlig å avtale at en elev skal følge opplæringen ved to ulike skoler.

Gjelder

- Opplæringslova - § 8-1. Skolen
- Opplæringslova - § 13-1. Plikt for kommunen til å sørge for grunnskoleopplæring

Vi har svart på spørsmål om hvor et barn anses bosatt når foreldrene bor fra hverandre, og muligheten for at elever kan gå på flere enn en skole.

Barn kan bare regnes som bosatt i en kommune

Utgangspunktet er at kommunen er ansvarlig for å oppfylle opplæringsretten for de som er bosatt i kommunen. Når foreldrene bor fra hverandre, regnes barnet bosatt hos den av foreldrene som har omsorg for barnet.

Etter barneloven kan foreldre avtale at de skal ha foreldreansvar sammen. Foreldre kan også avtale hvem barnet skal bo fast hos, og de kan avtale at barnet skal bo fast hos begge.

I henhold til forskrift om folkeregistrering skal barnet være registrert hos den av foreldrene der barnet bor mest. Dersom barnet faktisk bor like mye hos begge foreldrene, må disse velge hvor barnet skal være folkeregistrert. En person kan ikke være folkeregistrert på to adresser.

Opplæringsloven og forskriften knytter rettighetene til opplæring i forhold til der man er "busett". Der hvor barnet bor like mye hos begge foreldrene mener vi at barnet må anses bosatt på den adressen/kommunen der han/hun er folkeregistrert.

Elever har ikke rett til å gå på skole i en annen kommune

Grunnskoleelever har rett til å "gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til". Denne retten gjelder bare innen den kommunen der eleven bor. Elever har med dette ikke rett til å gå på skole i en annen kommune.

En kan imidlertid søke om å få gå på en annen skole enn det en har rett til. Dette gjelder også der den skolen eleven har søkt seg til ligger i en annen kommune. Kommuner kan etter avtale med andre kommuner tilby elever grunnskoleopplæring i andre kommuner.

Det vil likevel være bostedskommunen som har det økonomiske ansvaret for eleven og som har ansvaret for at eleven får oppfylt sin rett til grunnskoleopplæring.

Barn kan bare gå på en skole

Elever har ikke noen lovfestet rett til å gå på skole i to kommuner. Selv om kommuner kan

avtale å gi elever fra andre kommuner opplæring, mener Utdanningsdirektoratet at det ikke vil være forsvarlig å avtale at en elev skal følge opplæringen ved to ulike skoler.

Innenfor gjeldende regelverk, herunder Læreplanverket for Kunnskapsløftet, har skolene og skoleeier stor grad av frihet. Dette gjelder lokalt læreplanarbeid, undervisningsmetoder etc. Hensynet til en forsvarlig opplæring og en forsvarlig progresjon i opplæringen tilsier at elever ikke kan være knyttet til to skoler samtidig.

Dette innebærer at selv om barneloven gir foreldre full avtalefrihet i forhold hvor barnet skal bo, mener vi at barnet bare kan gå på en skole.

Om barnet ikke bor i kommunen de er folkeregistrert

Siden begrepet "busett" i opplæringsloven ikke er knyttet direkte til den folkeregistrerte adressen kan det være tilfeller der et barn anses bosatt i en annen kommune enn der barnet er folkeregistrert. Det kan for eksempel være tilfellet hvis barnets foreldre/den som har omsorgen for barnet er student(er) og bor i en annen kommune enn den kommunen de er folkeregistrert. I disse tilfellene vil retten til å gå på nærskolen være knyttet til den kommunen foreldrene /den som har omsorgen for barnet bor og ikke den kommunen de er folkeregistrert.

Når et barn har delt bosted, bor barnet rent faktisk på to adresser. Kommunen skal ha oversikt over alle barn i opplæringspliktig alder i kommunen og sørge for at retten og plikten til grunnskoleopplæring oppfylles. Av hensyn til forutberegnelighet er det nødvendig at det er avklart hvilken kommune som er ansvarlig for opplæringen for barn med delt bosted.

Et barn med delt bosted har en individuell rett til å gå på nærskolen i den kommunen barnet anses bosatt. Dette vil være nærskolen i den kommunen hvor barnet har folkeregistrerte adresse, se likevel overfor for eksempel når det gjelder studenter. Dersom foreldrene har delt omsorg (50/50), må de velge hvor barnet skal ha sin folkeregistrerte adresse. I vurderingen av hvilken adresse de skal velge, vil retten til å gå på nærskolen være et relevant hensyn.

Skyss ved delt bosted

Den fylkeskommunen/kommunen der barnet er bosatt og går på skole er også ansvarlig for

å oppfylle retten til skyss til barnets bosteder. Vurderinger knyttet til forsvarlig reisetid vil kunne avgrense rett til skyss fra begge bosteder. jf. kapittel 7 i opplæringsloven og informasjon gitt i rundskriv Udir-3-2009.

Vedlegg

- Vårt svar til Fylkesmannen i Finnmark barn som bor to steder
- Vårt svar til Fylkesmannen i Buskerud om begrepet "buset"